

WELCOMING ADDRESS & KEY NOTE SPEECH ALLTOGETHER

Thank your chairman Jordanov it's a pleasure to host you here

Distinguished fellow ministers, dear generals and ambassadors,

Distinguished defense representatives from SEE,

Dear guests and friends,

It is a great honor and privilege for me but also for North Macedonia and our defence ministry to host the SEDM meeting and welcome Defense ministers and experts from Southeast Europe, together with representative of EU SEESAC and RACVIAC.

We are living in times of crises. From the immediate challenge of the Covid-19 pandemics to the looming really existential threat of climate change, all of our countries and our world are grappling with massive global dangers, exacerbated by declining confidence in institutions and to srtain the democratic process it self but also disinformation campaigns that have been raging to our countries.

Furthermore, while have been debating globalization and unification in the last one, two or tree decades we woke up in a world of stronger divisions, with prolonged periods of instability and uncertainty.

The three largest forces of our time – technology, digitization and climate change – are accelerating all at once. These accelerations are transforming politics, defence, the sense and the definition of stability but also geopolitics our communities and our workplaces.

The digitization of crises and conflict has become a fact, practically in every country and every region. Hacks, malware fake news all of them are increasingly taking the place of bombs armies and missiles. Cyberspace has empowered all our adversaries especially the adversaries to democratic countries to challenge our security with just a mouse click at a small laptop.

The country's prosperity, its security and also its future depend on policy-makers ability to envision the long-term potential, to anticipate the short-term developments and use these both projections to think about all the different issues starting from budget, planning, defence but also grand strategy.

It is really not a secret how the governments should react in times of crises: they have to move quickly, because problems often grow at an exponential rate. That makes early action crucial and prolonging decision making disastrous. They also need to be adaptive and act wisely, but the third ingredient and probably the ingredient that we should discuss in that today is an element that can make all of this crises management easier and more efficient the third ingredient is differently the potential for alliances, regional cooperation and real partnership and friendship among us.

As one of our former colleague once said: "History is clear. Nations with alliances thrive."

And this is what we wish for our countries and for our region to give our citizens the possibilities to thrive even in difficult times like today.

This is what brings us together this time in Skopje: the hope, the expectation, but also the responsibility to tie our countries stronger together as an investment in our region security and stability.

Thank you for making this splash to the region stability and joining us to the North Macedonia.

Ladies and Gentlemen, allow me to continue my speech in Macedonian so I will ask you to use your earphones, because I think is also important to talk to our citizens and to talk to our public and explain why SEDM is an initiative with potential.

Го организираме овој собир на министри за одбрана на ЈИЕ за прв пат како членка на НАТО Алијансата. Желбата да се приклучиме на најмоќниот воено-политички сојуз во светот беше консензуална и датира од првите години на нашата независност. После 30 годишен маратон исполнет со падови но и со успони, со суштински реформи, но и повремени разочарувања па и назадувања – членството во НАТО беше успехот на оваа генерација ветувањата да ги претвори во дела. Да покаже дека имаме знаење, искуство и капацитети за стратешки одлуки. Да покаже дека нашиот збор вреди, а дека нашата сила ја зголемивме како држава поради капацитетот да создаваме сојузници.

Но, членството во НАТО во ниту еден момент не значеше дека го губиме интересот за нашите соседи и за нашиот поширок регион. Напротив. Денешната средба е директна потврда на заедничкиот интерес да создаваме и да развиваме пријателства, да ги јакнеме не само нашите лични контакти и знаења туку и да ги јакнеме и нашите институционални врски и особено довербата помеѓу нас.

Пандемијата и климатските промени кои резултираа во природни катастрофи како што беа пожарите и поплавите ја одбележаа и последната година. Лажните вести и дезинформации продолжија да го оптоваруваат целиот наш регион.

Мигрантската рута која се протега токму низ нашето соседство и низ нашите држави останува постојана закана. Хибридните и сајбер заканите, ниту едно од овие прашања кои што ги наброив нема да се реши само од себе.

Климатските промени се повеќе ќе го земаат својот данок, дури и ако владите навистина ги превземат обврските и ги реализираат обврските што ги превземаа на сите последни состаноци на највисоко ниво.

Поплавите, пожарите, земјотреси во одредени делови од нашиот регион - немаше држава во овај состав во кој што денеска сме собрани што во изминатите три години не беше погодена од една или повеќе такви катастрофи.

Многу лекции научивме во текот на овие премрежија, но едно од најважните беше дека низ овие кризи нема да можеме да се справуваме и да поминуваме сами, колку и да е опремена една држава со современи

противпожарни или друг тип на единици, не може сама да се бори против најголемите огнени стихии. Исто важеше и за поплавите, сите други кризни состојби вклучително и онаа предизвикана од пандемијата.

Сите го гледавме страдањето на нашите пријатели во Албанија, Хрватска, Србија, Турција, Грција, Италија, и многу други држави во регионот. И ние лично во Северна Македонија се уверивме во тоа ова лето кога бевме сериозно погодени можеби на најсилен на најинтензивен начин од пожарите. Ги активиравме не само цивилните туку и армиските единици, сите армиски сили беа искористени за гасење на пожарите, а нашите армиски хеликоптери беа секојдневно на терен, и давава навистина се од себе, но тоа не беше доволно за да се заузда огнената стихија. Да не беа нашите пријатели од Словенија, Србија, Романија, Бугарија, Австрија и Црна Гора (сите денеска присутни на оваа маса), последиците од овие катастрофи навистина ќе беа значително поголеми. Дозволете ми и овај пат да се заблагодарам на сите вас кои што понудивте и обезбедивте помош и сакам да споменам дека она што преседавачот со седницата г.Јорданов го спомна е навистина точно. Тој кажа: „To know each other before we need each other!”- “Да се познаваме пред да си требање!” - да не познавав еден голем број од министрите коишто се присутни оние кои што за жал не се присутни со нас и во рамките и од состаноците на регионално ниво но и од состаноците на НАТО ниво, многу тешко ќе ни беше да ја добиеме таа помош брзо и навреме, да не беа врските помеѓу нашите премиери и претседатели толку силни многу тешко ќе можевме да се организираме во кризни состојби и затоа овој состанок после долги години VTC и Zoom навистина ни дава шанса да се запознаеме подобро и да бидеме

подготвени следниот пат кога ќе се случи криза да ја покажеме истата и уште поголема солидарност. Затоа она што очекуваме и се надеваме од овај СЕДМ состанок е акција драги колеги.

Ние сме одговорни за безбедноста на нашите граѓани. И како министри и како влади. Ние и честопати нашите армии сме на првата линија на одбраната на сите овие нови типови на “војни”. Наспроти себе честопати имаме невидлив непријател, без опрема но многу често помоќен од нас. Непријател кој ако навреме не донесеме политики, одлуки и не создадеме вакви сојузништва нема да можеме да му се спротивставиме и тој ќе ни ја одземе и храната и водата и енергенсите неопходни за современо живеење. Токму затоа и НАТО Алијансата и овде присутната Европска Унија се погласно зборуваат за потребата од зголемување на отпорноста во нашите општества, се повеќе зборуваат за подготвеноста на нашите институции за одговор на сите видови кризи како и за подготвеноста на нашите армии да дадат поддршка на цивилните структури. Отпорноста во општеството е првата линија на одбрана и денеска се надевам дека и од дискусија ќе преминеме на конкретни чекори како да ги зајакнеме овие карактеристики.

Ова е сфера во која што треба да работиме во следниот период и сметам дека како регионална организација, СЕДМ може и треба да даде придонес во овие напори.

Потребно ни е итно зајакнување на регионалните капацитети, системи и процедури за кризен менаџмент. Имаме механизми, имаме алатки, но тие сите можат да ги се искористат поефикасно. Имаме воспоставено механизми дури и за размена на информации, сега добивме искуство и од заедничко работење на терен, а

имаме канали за размена на научените лекции и најдобрите практики. Нашето искуство и во рамките на НАТО инструментот преку Евроатлантскиот центар за координиран одговор на катастрофи е дополнителна шанса да учиме од оние кои што подолго време развиваат вакви капацитети.

Денеска сме тука да дадеме одговор токму на овие прашања. Како лидери кои што треба да го покажат патот на соработката и заедништвото. Како лидери кои ќе повлечат чекор и да го повлечеме чекорот кој навистина ќе повлече резултат. Како што велат најтешкиот пат започнува со првиот чекор, да го направиме тука и сега и да покажеме дека токму во секторот на одбраната во Југоисточна Европа сме ги научиле историските лекции и дека сме го поминале тестот на сите идни предизвици.

Се надевам дека ќе уживате во вашето време поминато во Скопје и во Северна Македонија и дека ова ќе биде навистина нов старт и нов поттик за развој на нашата заедничка иницијатива.

Ви благодарам.